

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2014» атты
IX халықаралық ғылыми конференциясы

IX Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2014»

The IX International Scientific Conference for
students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION-2014»

2014 жыл 11 сәуір
11 апреля 2014 года
April 11, 2014

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2014»
атты IX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
IX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2014»**

**PROCEEDINGS
of the IX International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2014»**

2014 жыл 11 сәуір

Астана

УДК 001(063)
ББК 72
Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2014» атты студенттер мен жас ғалымдардың IX Халықаралық ғылыми конференциясы = IX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2014» = The IX International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2014».
– Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2014. – 5831 стр.
(қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-610-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001(063)
ББК 72

ISBN 978-9965-31-610-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық
университеті, 2014

вглубинном смысле, ведущей следует, очевидно, считать дальневосточную, поскольку она основана на архетипах, длящихся из «вечности в вечность» [5].

Резюмируя вышесказанное, важно отметить тот факт, что сейчас в Японии наблюдается тенденция к самоидентификации себя как части азиатской культуры в противовес западному влиянию. Японцы сейчас подчеркнуто начинают признавать свою имманентную связь с Азией.

Кроме того, можно констатировать, что феномен культурной идентичности японцев заключается в том, что Японию отличает поразительная способность заимствовать и усваивать, перенимать и развивать достижения других народов, культур, сохраняя при этом свое национальное, своеобразное, японское. Особенно сильное влияние на культуру Японии оказала китайская цивилизация в самых разных аспектах, она впитала и переработала в соответствии со своими потребностями традиции конфуцианства, даосизма, буддизма, придав им свои неповторимые черты. Основные принципы и традиции этих доктрин и, исконно японской религии, синто до сих пор определяют развитие культуры, а также нравы и обычаи японцев. Поклоняясь красоте природы, японцы стараются жить в гармонии с ней и уважать её величие. Гармония с природой, изящная простота, естественность, сдержанность, утонченный вкус, философия дзэн-буддизма, постулаты традиционной религии синто, обожествляющей природу вещей и явлений окружающего мира, сегодня как и много веков назад вдохновляют японцев.

Список использованных источников

1. Мухамеджанова Н.М., Богуславская С.М. Теория культуры в вопросах и ответах: учебное пособие для студентов заочной формы обучения. – Оренбург: ИПК ГОУ ОГУ, 2007. – 149 с.
2. Штейнер Е. Без Фудзиямы: японские образы и воображения. – М.: Наталис, 2005. – 102с.
3. Сахоко Кадзи. Норико Хама. Джонатан Райс. Эти странные японцы. – Режим доступа: [http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Kadzi/_Index.php].
4. Бенедикт Рут. Хризантема и меч: модели японской культуры. – Российская политическая энциклопедия, 2004. – 66 с.
5. Чугров С.В. Япония: гибридизация и гармонизация / С.В. Чугров // Полис. - 2008. - № 3. – С. 59-67.

УДК 323.1-054.7 (=531)(510)

ҚЫТАЙДАҒЫ КОРЕЙ ДИАСПОРАСЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫ МЕН ДАМУЫ

Үсіпбекова Гауһар Біржанқызы

shigistanu43@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУХалықаралық қатынастар факультеті, Шығыстану

мамандығының 1 – курс магистранты, Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі - Б. Абжаппарова, т.ғ.д., профессор

Этникалық корейлер Қытайда өмір сүріп жатқан азшылық ұлттардың бірі. Қытай халқының ішінде корейлер саны жағынан тек 13 – ші орында. Десе де этникалық корейлер саны 2 миллионға жуық. Корейлер Қытайдың Яньцзи қаласы (Яньбянь автономды аймағының астанасы) тұрғындарының 40% құрайды. Корейлер Қытайдың солтүстік – шығысында, яғни шекараға жақын аймақта мекен етеді.

Қытайда мекен ететін кейбір ұлттар қазіргі Қытай жерінде бұрыннан өмір сүріп отыр (мысалы, ұйғыр т.б.). Ал этникалық корейлер бертін ғана Қытай жеріне қоныс аударды. 1850 – 1945 жж. және 1910 – 1930 жылдар аралығында Қытайдың аймақтағы бақылауы әлсіз болған кезде қазіргі этникалық корейлердің ата – бабалары Ялу және Туманган өзендері арқылы Қытайдың солтүстік – шығысына көшіп келді. Корейлердің өз Отанын тастап, Қытай жеріне өтуінің түрлі себептері бар: аштықтан құтылу, жапон отаршылдығына қарсы ұлт –

азаттық қозғалыс ұйымдастыру, 1930 жылдардағы жапон үкіметінің корей халқын күштеп көшіру саясаты. Корей ұлтының Қытай еліне бертін ғана көшіп баруы олардың Қытай мәдениетімен толықтай сіңісе қоймағанын көрсетеді. Десе де, корейлердің Қытай жеріне көшу үрдісі бір ғасырға жуық уақыт бұрын басталса, жүз жыл олардың жат мәдениетті бойларына сіңірулеріне қолайлы кезең болды.

Сонымен қатар, корейлер Қытай жерінде өзінің автономды аймағына ие ұлттардың бірі. Қытайда мекендейтін этникалық корейлердің екі Отаны бар: Солтүстік және Оңтүстік Корея. 1992 жылы Қытай мен Оңтүстік Корея арасында дипломатиялық қатынастар орнағаннан кейін, Қытайдағы этникалық корейлер мен Оңтүстік Корея халқы арасындағы байланыс дами бастады. Оңтүстік Кореядан тыс елдерде тұрып жатқан этникалық корейлердің жалпы саны 5,7 миллион адамды құраса, соның 2 миллионы (40%) Қытайда мекен етеді. Оңтүстік Корея үшін Қытайдағы этникалық корейлер жұмыс күшінің көзі әрі Қытай және Солтүстік Корея елдері арасындағы делдал. Бұл жағдайлар Қытайдағы корейлер рөлінің біршама артқанын көрсетеді. Осылайша, Қытайдағы этникалық корейлер Оңтүстік Корея үкіметі үшін экономикалық, саяси және дипломатиялық тұрғыдан маңыздылыққа ие болып отыр.

1953 жылы жүргізілген алғашқы халық санағы бойынша Қытай Халық Республикасында этникалық корейлердің саны 1.11 миллион адам. Корейлер жалпы Қытай халқының 0,19 % , ал Қытайда тұратын азшылық ұлттардың 3, 1% құрады [1, 263 бет]. 1945 жылы Корея мемлекеті жапон отаршылдығынан құтылған кезде Қытайда мекен еткен корейлердің көбісі (0.6 миллион адам) өз Отанына (Солтүстік немесе Оңтүстік Корея) қайтып кеткен болатын [2, 234 бет]. Осы кезеңде Қытайдағы корейлердің 20% ғана Қытай азаматтығы болды [3,49 бет]. Алайда, Отанына қайтпай Аспанастаны елінде қалған этникалық корейлер 1952 жылы Қытай азаматтығына толықтай қол жеткізді. Қазіргі уақытта Қытайдағы этникалық корейлердің арасында бала туу көрсеткіші төмен болғандықтан, көпұлтты Қытай халқының ішінде олардың жалпы үлесі уақыт өте азайып барады.

Қытайдағы этникалық корейлердің саны 1.11 миллионнан (1953 жыл) 1.92 миллионға (1990 жыл) дейін өсті. Яғни 37 жылдың ішінде корейлердің саны 72,8% – ға артып, ал жылдық өсім 1,49% – ды құрады. Дегенмен, Қытайдағы басқа ұлттармен салыстырғанда, этникалық корейлердің үлесі 0,19%–дан (1953 жыл) 0,17% – ға (1990 жыл) төмендеді. Қытайдағы азшылық ұлттардың арасындағы корейлердің үлесі 3,1% – дан (1953 жыл) 2,1% – ға (1990 жыл) азайды. Мұндай өзгерістерге Қытай еліндегі «бір отбасына – бір бала» ұстанымы едәуір әсер етті. Сонымен қатар, 1990 жылдары Яньбянь аймағындағы корейлердің санының азаюын халықтың жұмыс іздеу мақсатымен Қытайдың басқа аумақтарына және Оңтүстік Корея мемлекетіне көшуімен сипаттауға болады. Қытайдағы этникалық корейлердің арасында туу көрсеткішінің төмен болуының тағы бір себебі – репродуктивті жастағы әйел адамдардың жұмыс іздеу немесе отбасын құру мақсатымен Оңтүстік Корея еліне кетуі [4, 26 бет].

Корейлердің басым бөлігі (97%) Қытайдың солтүстік–шығысындағы Цилинь, Хэйлунцзян және Ляонин аймақтарында шоғырланған. Соның ішінде Цилинь провинциясындағы Яньбянь аймағында Қытайда мекендейтін этникалық корейлердің 40% өмір сүреді. Яньбянь аймағы 1952 жылы автономиялық префектура ретінде құрылды.

Екінші дүниежүзілік соғыста Жапония жеңілген кезде, Қытайдағы корейлердің алдында екі тандау тұрды: Аспанастаны елінде қалу немесе Отанына (Солтүстік немесе Оңтүстік Корея) оралу. 1 миллионнан аса корейлер Қытайда қалуды шешті [5, 36 бет]. Олардың көбісі жері жоқ кедей шаруалар еді. 1949 жылға дейін Қытай Коммунистік Партиясы тарапынан жүзеге асқан жер реформасын этникалық корейлер қуана – қуана қарсы алды. Осылайша, 1949 – 1952 жылдары корейлердің көбісі еш қиындықсыз Қытай азаматтығын алды. 1949 жылы ҚХР құрылуымен корейлер Қытай қоғамының тұрақты бір бөлігін құрады. Тіпті 1950 – 1953 жылдары орын алған Корей соғысынан соң және Мәдени революция кезінде де корейлер Қытай жерінен көшіп кетпеді.

Өз кезегінде Қытай Коммунистік Партиясы да корейлердің Партия қызметі мен елдің солтүстік – шығыс аймақ экономикасына қосқан үлесін бағалады. Біріншіден, көптеген

этникалық корейлер Қытайдың Жапонияға қарсы соғысы мен Гоминьдан Партиясына қарсы азаматтық соғысына жәрдемдесті [3, 59 – 77 бет]. Кезінде Жапонияның қысымын көрген кедей корей шаруалары ҚКП – ның жүзеге асырған саясаты мен идеологиясын қолдады.

ҚКП – ның азшылық ұлттарға бағытталған саясаты, корейлердің ҚХР – дың қалыптасуы мен дамуына көрсеткен қолдауы нәтижесінде Яньбянь автономды префектурасы құрылды. Мәдени революция кезеңін қоспағанда, автономды аймақтағы корейлерге ана тілінде білім алып, мәдениеті мен салт – дәстүрін ұстануға мүмкіндік берілді.

Пререформа кезінде Қытайдағы корейлердің экономикалық өмірі бірқалыпты болды. Елдің солтүстік – шығысындағы корейлердің көбісі күріш өсірумен айналысты.

Этникалық корейлердің тағы бір ерекшелігі корейлер өздерінің ұрпақтарының білім алуына ерекше назар аударды. 20 ғасырдың басында корейлер жалпы білім беретін мектептер ашты. 1982 жылда жүргізілген санақ бойынша 12 жас және одан жоғары адамдардың арасындағы сауатсыздық деңгейі 10, 5% құрады [4, 33 бет]. Бұл көрсеткіш Қытайда өмір сүретін 56 ұлт ішіндегі ең азы. Демек, корейлер сауаттылығы жағынан алдыңғы орындарды иеленді деген сөз. Корейлердің білімге баса назар аударуы олардың ана тілі, мәдениеті мен салт – дәстүрін сақтап, оны дамытуына елеулі әсер етті.

Пререформа кезеңінде Қытайдағы этникалық корейлердің өз Отанымен байланысы «қырғи қабақ соғысының» кесірінен әлсіреп қалды. Қытайдағы Корейлер екі жағынан оқшауланып, Оңтүстік Кореямен байланыс құра алмады. Дегенмен, Солтүстік Кореямен тығыз байланыста болды. Бұл қарым – қатынас отбасылық байланыс пен жағрапиялық жақындықпен сипатталды. Оңтүстік Кореямен байланыс болмағандықтан, Қытайдағы этникалық корейлер 1980 – ші жылдардың аяғына дейін Солтүстік Кореяның тіл стандарты мен мәдениетін қабылдады. Мәдени революция кезінде тіпті ҚХР мен Солтүстік Кореяның ара қатынасына да сызат түсті. Сол кезде этникалық корейлер Қытайда орын алған аштық пен қудалаудан Солтүстік Кореяға қашты.

Этникалық корейлер Қытайдың солтүстік – шығыс шекарасында берік қауымдастық құрды. Корейлер Қытайда күріш өсіру арқылы елдің ауылшаруашылығына қомақты үлес қосты. Олардың кейбіреулері мемлекеттік қызметтерге де барды. Солтүстік Кореяға жағрапиялық жақындығы арқылы өзінің тілі мен мәдениетін сақтап қалды. Десе де корейлердің көбісінің шет аймақтарда ғана шоғырлануы, саны жағынан аз болуы және елдің орталығынан алыста орналасуы олардың Қытай қоғамында маңызды рөл атқаруларына кедергі болды. Тіпті жоғары білімді этникалық корейлердің Қытай қоғамына енуі біраз қиындықтар тудырды. Оның себебі – корейлердің азшылық ұлт өкілі болуы, этникалық корей қауымдастығында өмір сүріп, Хан мәдениеті және Хан қоғамымен етене таныс болмауы. Сонымен бірге, корейлер өз тілдерінде білім алғандықтан, қытай тілін жақсы меңгермеді.

Қытайдағы реформа кезеңінде этникалық корейлердің көшіп – қонуы артты. Мұндай үрдіс жалпы Қытай халқының арасында орын алса да, халықтың көшіп – қону ауқымы этникалық корейлер қауымдастығына ерекше әсер етті. Оңтүстік Кореямен байланыс орнағанға дейін (1980 жылдың аяғына дейін) этникалық корейлердің мобильдігінің деңгейі мен сипаты Қытайдағы басқа этникалық топтардың қозғалысына ұқсады. 1990 жылдары Оңтүстік Кореямен байланыс орнаған сәттен бастап, Қытайдағы корейлер қауымдастығында белгілі бір өзгерістер орын алды.

1980 – ші жылдары корей халқының көшіп – қонуының бірінші толқыны басталды. Олар Қытайдың солтүстік – шығысындағы ірі қалалар мен қалаларға жақын аймақтарға көше бастады. Халықтың жаппай көшуінің екінші кезеңі Қытай мен Оңтүстік Корея арасындағы қарым – қатынас жолға қойылғанда басталды. 1988 жылы Сеулде жазғы Олимпиадалық ойындары өткен кезде алғашқы миграция белгілері байқалды. Этникалық корейлер Оңтүстік Корея жайлы түрлі ақпаратқа қанық болды (Қытай мен Солтүстік Корея Оңтүстік Корея жайлы басқаша ақпарат беріп келген). Сол кездері Қытай мен Оңтүстік Корея арасында ресми дипломатиялық байланыс орнамаса да, кейбір этникалық корейлер Оңтүстік Кореяға барып, туыстарымен жүздесті.

1992 жылдың тамызында екі ел арасында дипломатиялық қарым – қатынастың орнауы Қытайдағы этникалық корейлердің Оңтүстік Кореяға көшуіне қатты әсер етті. Осы кезеңнен бастап екіжақты сауда, инвестиция салу және туризм салалары қарыштады.

Екіжақты сауда көлемі 1992 жылдан бастап жылына 20% – ға артып, 2001 жылы 31,5 миллиард долларды құрады. Оңтүстік Кореяның Қытайға экспорты 18,2 миллиард \$, ал импорты 13,5 миллиард долларға жуықтады. Қытайдың кедендік мәліметіне сүйенсек, екі ел арасындағы сауда көлемі 36 миллиард долларға жетті. Соның ішінде Қытайдың Оңтүстік Кореяға экспорты 12,5 миллиард \$, импорты 23,4 миллиард долларды қамтыды. Қытай ақпараттарында көрсетілгендей, Оңтүстік Корея мемлекеті шетелдік инвестиция көзі ретінде АҚШ, Жапония, Тайвань, Сингапурдан кейін бесінші орында тұрақтады.

Оңтүстік Кореялық саяхатшылардың ең көп баратын елі (2002 ж.) – Жапония және екінші орында Қытай мемлекеті. 2000 жылы Оңтүстік Корея азаматтарының 1 миллионнан астамы, 2001 жылы 1, 3 миллионға жуығы Қытайға барып келді (іс – сапар, саяхат т.б.). 2002 жылы Қытайға барған Кореялық саяхатшылар саны 1,6 миллион адамды құрады [6].

Қытай мен Оңтүстік Корея арасындағы сауда артқан сайын, жергілікті этникалық корейлердің қызметіне сұраныс артты. Екіжақты байланыстың алғашқы кезеңінде Аспанастаны елінде өмір сүретін корейлер Оңтүстік Корея азаматтарына аудармашы, гид, тіпті, бизнес – серіктес ретінде қызметтер көрсетті. Бұл құбылыс этникалық корейлердің Қытайдың түрлі аймақтарына жаппай миграциясымен жүзеге асты (әсіресе, Оңтүстік Кореялықтардың қызметі шоғырланған аймақтарда). Нәтижесінде, Қытайдың Бейжин, Тяньцзинь, Далянь, Шэньян, Шанхай сияқты ірі қалаларындағы корейлердің саны өсті. Мысалы, Шанхайдағы этникалық корейлердің саны 1990 жылдан 1995 жылға дейін 60% артқан. Оңтүстік Корея кәсіпкерлерінің Шаньдун аймағына салған инвестициясы нәтижесінде Қытайдағы этникалық корейлер осы аймаққа көптеп көше бастады. Сөйтіп 2000 жылы Шаньдундағы этникалық корейлердің саны 70 000 адамды құрады [7, 742 бет]. Далянь және Шэньян аймақтарында Оңтүстік Кореялық инвестициялық компаниялардың шоғырлануы да этникалық корейлердің осы аймақ қалаларына келуіне себеп болды.

Қытай корейлерінің көшіп – қону нүктесінің бірі Оңтүстік Корея елі. 1980 – ші жылдардың соңында Қытайдағы этникалық корейлер туған – туыстарымен жүздесу, жұмыс іздеу, отбасын құру секілді түрлі себептермен Оңтүстік Корея еліне барып отырды. 2002 жылдың наурызындағы мәлімет бойынша 116 000 аса Қытай корейлері Оңтүстік Кореяда тұрып жатыр [8]. Алайда осы көрсеткіштің ішінде қанша адам заңсыз шекарадан өтіп, жұмыс істеп жатқаны белгісіз.

1990 – шы жылдардан бастап Қытайдағы этникалық корейлердің елдің солтүстік – шығыс аймағынан ірі қалаларға, Оңтүстік Кореяға немесе басқа шет елдерге көшуі қатты байқалды. Көптеген этникалық корейлер сауда, туристік сапар және студенттік бағдарламалар арқылы Жапонияға қоныс аударды. Қытайдағы реформа кезінде этникалық корейлердің $\frac{1}{4}$ – і туған жерлерін тастап, басқа елдерге көшті [7, 72 бет].

Қытайдың экономикалық реформалары, Оңтүстік Кореямен қарым – қатынасының дамуы соңғы 20 жылда Аспанастаны еліндегі корейлердің өміріне елеулі өзгерістер әкелді. Бұл өзгерістер этникалық корейлерге үлкен қауіп – қатер төндірді және келешекте де төндіруі мүмкін. Бұл қауіп – көп жылдар бойы өзіндік ерекшеліктерін сақтауға тырысқан корей қоғамының біртіндеп өзінің ұлттық ерекшеліктерін жоғалта бастауы. Тіпті қазірдің өзінде корейлер өзінің оқшауланған қоғамын тастап, Хан халқымен сіңісіп кетуде. Қытайдың солтүстік – шығысында орналасқан корейлердің ауылдарында, көбінесе, тек қарттар мен балалар ғана өмір сүреді. Жұмысқа қабілетті жастар арман қуып ірі қалаларға аттанды. Нәтижесінде ауылдардағы бастауыш және орта мектептер оқушылардың және мұғалімдердің жеткіліксіздігінен жабылды. Бастауыш мектептер саны 1985 жылы 419 болса, 1995 жылы 177 ғана мектеп жұмыс істеді. Орта және жоғары мектептер саны 1985 жылы 118 болса, 1995 жылы олардың саны 49 – ға дейін азайды [7, 29 бет]. Қытайдағы дәстүрлі ауыл корейлерінің қоғамдастығы тарап, корейлер Қытайдың түкпір – түкпіріне қоныс аударды. Дегенмен, корейлердің көптеп шоғырланған қалаларында, (әсіресе, елдің солтүстік – шығысында

орналасқан Яньцзы, Шэньян, Чанчунь) қоғам өзгерістеріне қарамастан, этникалық корейлердің өз тілі мен мәдениетін сақтап қалу мүмкіндіктері бар. Шэньян қаласында этникалық корейлер саны күн санап артуда. Келешекте корейлер көп шоғырланған солтүстік – шығыс аймағы халықтың ұлттық ерекшеліктерін сақтайтын орталыққа айналуы ықтимал.

Тағы да бір маңызды мәселе – этникалық корейлердің этникалық ерекшелігін не құрайды және оны қалай сақтап қалуға болады. Шын мәнісінде, кейбір корейлер өз балаларын этникалық мектептерден гөрі Хан ұлттық мектептеріне беруде. Себебі ата – аналар Қытай мектебінде білім алу – баланың жоғары оқу орнына түсу мүмкіндігін арттырып, болашағын жарқын етеді деп сенеді. Бұл қазіргі замандағы жаппай үрдіске айналып отыр. Мұндай әрекеттер корейлердің ұлттық этникалық ерекшеліктерін сақтап қалудың орнына өздерін Қытай халқымен ассимиляцияға түсуін артық санайтынын көрсетеді. Ал корейлердің кейбіреулері ұлттық өзіндік бірегейліктерінен бас тартып, Оңтүстік Кореяның мәдениетін "көшіріп алуға" тырысуда. Корейлердің тағы да бір тобы корей ұлтының өзіндік мәдениеті мен потенциалды рөлінің сақталу қажеттілігін айтады [9, 125].

Этникалық корейлердің көбісі ауылдық жерлерден Қытайдың ірі қалалары мен Оңтүстік Кореяға көшті. Нәтижесінде халықтың материалдық жағдайы біршама жақсарды. Оңтүстік Корея елі Қытайдағы этникалық корейлерге экономикалық мүмкіндіктер бере отырып, олардың аймақаралық қозғалысына көп әсер етті. Бұл үрдіс барысында екі "корейлер" арасында орын алған шиеленістер этникалық корейлер потенциалының толықтай ашылуын қиындатты. Оған қоса, этникалық корейлер Қытай экономикасының басты шеңберіне ене алмады. Кейбір зерттеушілердің пайымдауынша, этникалық корейлердің Қытай қоғамына сіңісуіне кедергі болып отырған бірден – бір фактор – Оңтүстік Корея. Ауылды аймақтағы этникалық корейлердің қалаларға көшуі, олардың Хан халқымен және Оңтүстік Кореялықтармен араласуы, саны жағынан аз болуы, ауылдарда корей тілінде білім беретін мектептердің жабылуы, қаладағы корейлердің өз тілі мен мәдениетін ұмыта бастауы – этникалық корейлер қоғамдастығының келешегі бұлыңғыр екенін көрсетеді.

Қазіргі таңда Қытай экономикалық жетістікке жетіп отырғандықтан, Оңтүстік Кореялықтардың біразы Қытайға кетіп, сонда тұрақты өмір сүреді. Мұндай үдеріс болашақта да жалғасуы ықтимал. Этникалық корейлерден ерекшеленетін жаңа корейлер қоғамдастықтары Қытайдың көптеген шаһарларында пайда болуда. Келешекте Қытайдағы жаңа корейлер қоғамдастықтарының рөлі артатыны айқын. *Жаңа* корейлер мен этникалық корейлер арасындағы байланыс белгілі бір дәрежеде бірін – бірі толықтырып тұрады.

Қолданылған дереккөздер тізімі

1. State Ethnic Affairs Commission and State Statistical Bureau // Economy of Chinese Nationalities (Zhonggo Minzu Jingji) (in Chinese). – Beijing: China Statistical Press, 1993. – 497 p.
2. Kim Wonsuk. A study on the History of Immigration of Ethnic Koreans in China // East Asian Studies (in Korean). – Seoul: Institute of East Asian Studies, Sogang University, 1992. – 25 p.
3. Kim Byungho, Sangsun Oh. The Status of Ethnic Korean Society in China // Cultural Advantage and Development Strategy of Ethnic Korean Society in China (in Korean), ed. Kangil Kim, Myungchul Huh. – Yanji: Yanbian People Press, 2001. – 256 p.
4. Yun Ho. Population Trend of Ethnic Koreans in China (in Korean) // Journal of the Population Association of Korea 16. – 1993. – no. 1: 19. – 36 p.
5. Han Sang Bok and Tai Hwan Kwon. Ethnic Koreans in Yanbian, China: Social Structure and Its Change (in Korean). – Seoul: Seoul National University Press, 1993. – 345 p.
6. Embassy of the Republic of Korea in China, Consular Section. The Present Status of Long – Term Korean Residents in China. - Beijing: Embassy of the Republic of Korea in China, Consular Section – 2002. – 35 p.
7. Pan Longhai, Youfu Huang. Ethnic Koreans in China: Getting into the 21st Century (in Chinese) . – Yanji: Yanbian People Press, 2002. – 164 p.
8. Kookmin Daily. – 2002. – May 26. www.kookminilbo.co.kr

9. Kim, SiJoong. The Economic Status and Role of Ethnic Koreans in China // The Korean Diaspora in the World Economy. Institute for International Economics. – 2003. – 127 p.